

"Déjà vu"

Lehen aldiz zerbañ ari zara ikusten, lehen aldiz zerbañ ari zaizu gertatzen, eta hala ere, ez dela lehen aldia iruditzen zaizu, irudipen hori daukazu, "déjà vu" (ikusia jada, frantsesez) sentsazioa duzu. Sentsazio hori zergatik sortzen da, eta nola?

Bi eratara egiten du lan oroimenak. Batzuetan berehala gertatzen ari denaz edo ikusi dugun horretaz jabetzen gara, lehendik jakinda noiz gertatu zaigun edo noiz ikusi dugun. Horrelakoetan esaten da "berreskuratze" ahalmena oroimenak duela. Baina egoera edo pertsona ezaguna egiten zaigu beste batzuetan, baina ez gara gauza gehiago zehazteko, nahiz eta ziur egon zehazteko elementuak ditugula. Horixe da "déjà vu" sentsazioa. Noizbait 10 pertsonatik 6k edo 7k "déjà vu" irudipen hori izan du, 15-25 urte tarte horretan batez ere.

Gertatzen zaiguna, ditugun pasadizoak, gure eskarmentua... bildua gelditzen da memorian, biltegi horretan. Baina biltzen da batzuetan elementu solte gisara, hala moduz alegia, eta horregatik da oso zaila gertaera berriekin elementu horiek lotzea.

Burutik ondo dagoen jendea iri gertatzen zaio ere, noizbehinka, baina inolako maiztasun jakirik gabe, eta kaltegarria ez da. Hala ere, hainbat patologiatan ere "déjà vu" hau ageri da, lobulu tenporalaren epilepsia (LTE) izenekoan, adibidez. Beste batzuetan, gertaera kronikoa izaten da. Pertsona hauentzat gaixotasuna da: depresioa dute, abailduta bizi dira, uste dutelako lehen ere gertatu zaiela gertatzen zaien ia oro, eta ezin eraman dute irudipen hori.

Kontrako fenomeno gertatzen da ere batzuetan: "jamais vu" deritzona. Norbaitek, ohetik jaikitzean, ondokoa ez du ezagutzen, nahiz bikotekidea duen. Edo aspalditik ezagutzen duen hitz baten adiera egiten zaio ezezaguna guztiz.

HABE aldizkaria (moldatua)

"Déjà vu"

Lehen aldiz ari zara **zerbait** ikusten, lehen aldiz ari zaizu **zerbait** gertatzen, eta hala ere, **iruditzen zaizu** ez dela lehen aldia, irudipen hori daukazu, "déjà vu" (ikusia jada, frantsesez) sentsazioa duzu. Zergatik sortzen da **sentsazio hori**, eta nola?

Oroimenak bi eratara egiten du lan. Batzuetan berehala **jabetzen gara** gertatzen ari denaz edo ikusi dugun horretaz, lehendik noiz gertatu zaigun edo noiz ikusi dugun **jakinda**. Horrelakoetan esaten da oroimenak **"berreskuratze"** **ahalmena** duela. Baina **beste batzuetan** egoera edo pertsona ezaguna egiten zaigu, baina ez gara gehiago zehazteko **gauza**, nahiz eta zehazteko elementuak ditugula **ziur egon**. Horixe da "déjà vu" sentsazioa. 10 pertsonatik 6k edo 7k "déjà vu" irudipen hori izan du **noizbait**, 15-25 urte tarte horretan batez ere.

Gertatzen zaiguna, ditugun pasadizoak, gure eskarmentua... **memorian** gelditzen da **bildua**, biltegi horretan. Baina batzuetan elementu solte gisara **biltzen da**, hala moduz alegia, eta horregatik **oso zaila** da elementu horiek **gertaera berriekin** lotzea.

Burutik ondo dagoen jendeari **ere** gertatzen zaio, noizbehinka, baina inolako maiztasun jakinik gabe, eta **ez da** kaltegarria. Hala ere, hainbat patologiatan ere ageri da **"déjà vu" hau**, lobulu tenporalaren epilepsia (LTE) izenekoan, adibidez. Beste batzuetan, gertaera kronikoa izaten da. Pertsona hauentzat gaixotasuna da: depresioa dute, abailduta bizi dira, gertatzen zaien ia oro **lehen ere gertatu zaiela uste dutelako**, eta ezin eraman dute irudipen hori.

Kontrako fenomeno **ere** gertatzen da batzuetan: "jamais vu" deritzona. Norbaitek, ohetik jaikitzean, ez du **ondokoa** ezagutzen, nahiz bikotekidea duen. Edo aspalditik ezagutzen duen hitz baten adiera **guztiz ezezaguna** egiten zaio.